

26. 9. 2018

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Mezinárodní příslušnost soudů v případě spotřebitele, který uzavřel rozdílovou smlouvu

Příslušnost soudů s mezinárodním prvkem v rámci členských států EU je upravena nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012 ("nařízení"). V případě spotřebitele se uplatní zvláštní příslušnost soudů, dle které může spotřebitel podat žalobu proti smluvnímu partnerovi buď u soudu členského státu, v němž má tento smluvní partner bydliště, anebo u soudu místa, kde má bydliště spotřebitel.

Naopak smluvní partner může podat žalobu proti spotřebiteli pouze u soudu členského státu, v němž má spotřebitel bydliště. Pokud nepůjde o spotřebitele, neuplatní se zvláštní pravidla, ale obecná pravidla. Dle čl. 4 nařízení mohou osoby, které mají bydliště v některém členském státě, bez ohledu na svou státní příslušnost žalovány u soudů tohoto členského státu. Pokud smluvní strany uzavřely dohodu o příslušnosti soudu, je dle č. 25 odst. 1 nařízení příslušný tento soud.

Tato pravidla působí na první pohled zcela jasně, podstatné při určení příslušnosti soudů je posouzení, kdo spadá pod pojem spotřebitel.

Jedinou definici spotřebitele lze dovodit z čl. 17 nařízení. Pro uplatnění spotřebitelské ochrany v rámci nařízení je třeba, aby (i) došlo k uzavření smlouvy, (ii) jedna ze smluvních stran nejednala v rámci své profesionální nebo podnikatelské činnosti, (iii) se jednalo o jednu ze smluv upravených v čl. 17 odst. 1 písm. a) až c) nařízení. Dané podmínky musí být splněny kumulativně.

Splnění první podmínky nebude činit většinou potíže. Dle druhé podmínky je spotřebitelem osoba, která uzavírá smlouvu, jež se týká její profesionální nebo podnikatelské činnosti. Co se týče posouzení spotřebitele, který uzavřel rozdílovou smlouvu vydal Vrchní soud v Olomouci pod sp. zn. 5Cmo 3/2017 usnesení, dle kterého je zřejmé, že v odůvodněných případech je spotřebitelem i osoba, která uzavírá smlouvu za účelem dosažení zisku pro vlastní potřebu a je ekonomicky činná jinak než v souvislosti se svým povoláním. Soud upozorňuje ve svém usnesení na varování pro investory vydané dne 28. 2. 2013 Evropským orgánem pro cenné papíry a trhy (ESMA) a Evropským orgánem pro bankovníctví (EBA) v souvislosti s riziky spojenými při uzavírání rozdílových smluv. Dle varování je investování do rozdílových smluv pro většinu zákazníků nevhodné a hodí se pro profesionální nebo velmi zkušené neprofesionální zákazníky, kteří produktu dostatečně rozumí.

K tomuto varování vydala dne 12.11.2014 Česká národní banka upozornění na rizika spojená s

investováním do tzv. rozdílových smluv, ve kterém zdůrazňuje, že investování do rozdílových smluv je pro většinu neprofesionálních zákazníků nevhodné. Vrchní soud v Olomouci v usnesení rozhodl, že žalobkyně při uzavírání rozdílových smluv na mezinárodním trhu FOREX nejednala v postavení spotřebitelky, jelikož je pro tento trh typické, že účastníci nevystupují ve vztahu nadřazeném nebo podřazeném, ale ve zcela rovném. Tím, že žalobkyně uzavřela rámcovou smlouvu, na základě které uzavírala jednotlivé rozdílové smlouvy, nejednalo se z její strany o ojedinělou operaci a takovouto činností na sebe brala významná rizika.

Co se týče poslední podmínky pro naplnění zvláštní příslušnosti soudů se spotřebitelem dle čl. 17 nařízení je vhodné pro úplnost upozornit na četnou judikaturu Soudního Dvora EU. Dle čl. 17 odst. 1 písm. c) nařízení se příslušnost soudu posoudí podle tohoto oddílu pokud byla smlouva uzavřena s osobou, která buď provozuje profesionální nebo podnikatelské činnosti v členském státě, v němž má spotřebitel bydliště, anebo pokud se jakýmkoli způsobem taková činnost na tento členský stát zaměřuje, a smlouva spadá do rozsahu těchto činností. Nejasné je, co spadá pod pojem "zaměření se". Mnohdy bude posouzení uplatnění spotřebitelské ochrany dle nařízení spočívat v interpretaci pojmu, zda se smluvní strana "zaměřuje" na členský stát, v němž má spotřebitel bydliště.

Pojmem "zaměření se" se zabýval Soudní dvůr EU ve spojené věci C-585/08 *Peter Pammer v. Reederei Karl Schlüter GmbH & Co KG a C-144/09 Hotel Alpenhof GesmbH v. Oliver Heller* ze dne 7. prosince 2010. Soudní dvůr EU posuzoval reklamu na internetu, která má dle jeho názoru celosvětový dosah, tedy je dostupná prakticky ve všech členských státech a mnohdy bez vůle podnikatele. Při posuzování "zaměření se" je třeba vzít v úvahu vůli podnikatele a nelze vycházet pouze ze skutečnosti, že internetové stránky jsou dostupné v jiných členských státech. Dle Soudního dvora EU je třeba zkoumat, zda měl podnikatel v úmyslu uzavřít smlouvu se spotřebitelem z jiného členského státu. Mezi znaky "zaměření se" patří "všechny výslovné projevy vůle oslovit zákazníky z takového členského státu". Soudní dvůr EU demonstrativně vyjmenoval následující skutečnosti: "vedení telefonického spojení s mezinárodní předvolbou, použití jiného jména domény prvního řádu, než je doména členského státu, ve kterém má podnikatel sídlo, například „.de“, nebo použití takových neutrálních jmen domén prvního řádu, jako je například „.com“ nebo „.eu“, popis cesty do místa poskytování služeb s počátkem v jednom či více členských státech, jakož i uvedení mezinárodní klientely složené ze zákazníků s bydlištěm v jiných členských státech, zejména formou uvedení ocenění takových zákazníků". Dalším znakem je také možnost přepnutí do jiného jazyka, který není běžně používaný v členském státě, ve kterém podnikatel provozuje svoji činnost. Dalším znakem je použití cizí měny.

Ve věci C-218/12 *Lokman Emrek v. Vlado Sabranovic* ze dne 17. října 2013 Soudní dvůr EU dovedl, že k "zaměření se" na členský stát stačí uvedení telefonního čísla s mezinárodní předvolbou daného členského státu.

Z nařízení a rozhodnutí Soudního dvora EU vyplývá, že pojem spotřebitel je v nařízení definován mnohem užěji než v hmotném právu. Je třeba vzít v úvahu, že část nařízení upravující spotřebitele tvoří výjimku z obecného pravidla uvedeného v čl. 4 nařízení, tudíž čl. 17 nařízení je nutné vykládat restriktivně. Nadto pokud osoba uzavírá rozdílové smlouvy, nejedná dle usnesení Vrchního soudu v Olomouci v postavení spotřebitele, jelikož se jedná o investování pro velmi zkušené neprofesionální zákazníky, kteří vystupují ve smlouvách v rovném postavení. Osoba uzavírající rozdílové smlouvy nebude dle nařízení považována za spotřebitele a neuplatní se zvláštní příslušnost soudů.

Mgr. Iveta Klimešová, LL.M.
Senior Attorney

[CHSH Kališ & Partners advokátní kancelář](#)

Týn 639/1,
110 00 Praha 1

Tel.: +420 221 111 711
e-mail: office@chsh.cz

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [AI omnibus](#)